

medinstgenderstudies.org

Youth4Youth

Βία στις σχέσεις:
Μύθοι και Πραγματικότητα

ΦΟΡΕΑΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ:

Μεσογειακό Ινστιτούτο Μελετών Κοινωνικού Φύλου (Κύπρος) –

www.medinstgenderstudies.org

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ:

- ▶ Ευρωπαϊκό Δίκτυο κατά της Βίας – Ε.Δ.κ.Β. (Ελλάδα) – www.antiviolence-net.eu
- ▶ Casa delle Donne per non Subire Violenza (Ιταλία) – www.casadonne.it/cms
- ▶ Women's Issues Information Centre (Λιθουανία) – www.lygus.lt/mic
- ▶ Centre of Research in Theories and Practices that Overcome Inequalities- University of Barcelona (Ισπανία) – www.creaub.info

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ:

Daphne III Programme, European Commission

Το περιεχόμενο αυτής της δημοσίευσης αποτελεί αποκλειστική ευθύνη του Μεσογειακού Ινστιτούτου Μελετών Κοινωνικού Φύλου και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να εκληφθεί ότι απηχεί απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία δεν φέρει καμία ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιλαμβάνονται σε αυτήν.

ΣΧΕΔΙΑΣΤΗΣ:

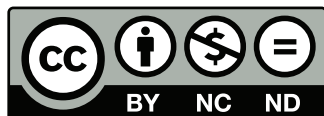
Mario Pavlou — www.mariopavlou.com

Entypo pictograms by Daniel Bruce — www.entypo.com

Για περισσότερες πληροφορίες:

Email: info@medinstgenderstudies.org

Website: www.medinstgenderstudies.org

This work is licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 Unported License. To view a copy of this license, visit:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>.

Τα αγόρια πρέπει να είναι σκληρά, τα κορίτσια όμορφα. Ποιος το λέει;

Ξέρεις ότι... υπάρχει διαφορά ανάμεσα στις έννοιες «βιολογικό φύλο» και «κοινωνικό φύλο»; Όταν ένα παιδί γεννιέται, είναι (συνήθως) ξεκάθαρο αν είναι κορίτσι ή αγόρι από τα γεννητικά του όργανα. Αυτή είναι μια διαφορά βιολογικού φύλου. Το να ντύνουμε τα κορίτσια με ροζ ρούχα και τα αγόρια με γαλάζια είναι επιλογή μας. Αυτή είναι μια διαφορά κοινωνικού φύλου.

Το «βιολογικό φύλο» αναφέρεται στα σωματικά χαρακτηριστικά που έχουν εκ γενετής οι άνδρες και οι γυναίκες, π.χ. οι άνδρες έχουν περισσότερη τριχοφυΐα στο πρόσωπο, οι γυναίκες μπορούν να θηλάσουν. Τα χαρακτηριστικά αυτά δεν έχουν αλλάξει ιδιαίτερα εδώ και 200.000 χρόνια, από την εποχή που εμφανίστηκαν οι πρώτοι άνθρωποι!

Το «κοινωνικό φύλο» δεν είναι βιολογικό δεδομένο: τα κορίτσια και τα αγόρια δεν γεννιούνται ξέροντας πώς πρέπει να δείχνουν, να ντύνονται, να μιλάνε, να συμπεριφέρονται, να σκέφτονται ή να ενεργούν. Επηρεαζόμαστε από την οικογένεια, τους φίλους και τις φίλες μας, καθώς και από την εκπαίδευση και την κουλτούρα μας, όπως τη μουσική που ακούμε, τις ταινίες που παρακολουθούμε και όλες τις διαφημίσεις που βλέπουμε καθημερινά. Η κοινωνία, ως σύνολο εκπέμπει μηνύματα σχετικά με τα χαρακτηριστικά και τους ρόλους των κοριτσιών και των αγοριών. Στην ουσία, δηλαδή, η κοινωνία μάς βάζει όλους και όλες σε «φυλακές του φύλου».

Πολλοί άνθρωποι πιστεύουν ότι οι ρόλοι των φύλων είναι «κάτι δεδομένο», αλλά στην πραγματικότητα πρόκειται για επιλογές και για αυτό ακριβώς το λόγο μπορεί να αλλάζουν σε διαφορετικές εποχές και διαφορετικούς τόπους. Για παράδειγμα, μέχρι σχετικά πρόσφατα, θα ήταν σχεδόν αδιανόητο για έναν άντρα να εγκαταλείψει τη δουλειά του για να φροντίσει τα παιδιά του, ώστε να μπορέσει η σύντροφός του να ασχοληθεί με την καριέρα της. Η γυναικεία πυγμαχία έγινε δεκτή στους Ολυμπιακούς Αγώνες

για πρώτη φορά το 2012. Μάλιστα, μέχρι τη δεκαετία του 1990 η γυναικεία πυγμαχία ήταν απαγορευμένη στις περισσότερες χώρες! Οι ρόλοι των φύλων έχουν γίνει πιο ισότιμοι τις τελευταίες δεκαετίες, με αποτέλεσμα να υπάρχουν πια λιγότερες διαφορές ανάμεσα στους ρόλους των κοριτσιών και των αγοριών, αλλά οι παραδοσιακοί ρόλοι των κοινωνικών φύλων εξακολουθούν να ασκούν μεγάλη επιρροή. Ακόμα κι αν δεν το συνειδητοποιούμε πάντα, δεχόμαστε μεγάλες πιέσεις να συμμορφωθούμε με αυτούς.

ΤΡΟΦΗ ΓΙΑ ΣΚΕΨΗ:

ΑΓΟΡΙΑ: Αν ξύπναγες αύριο κι ήσουν κορίτσι, πώς θα ένιωθες; Ποιες πλευρές της ζωής σου θα άλλαζαν;

Κορίτσια: Αν ξύπναγες αύριο κι ήσουν αγόρι, πώς θα ένιωθες; Ποιες πλευρές της ζωής σου θα άλλαζαν;

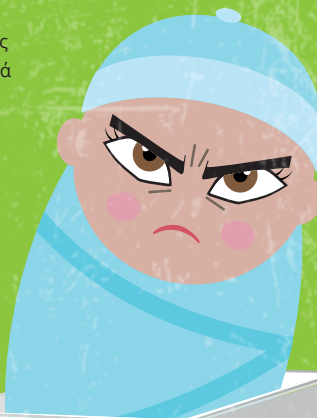

Τα σύμβολα των φύλων μπορείς να τα βρεις παντού και καθορίζουν πώς έπρεπε να μοιάζει μία γυναίκα και ένας άντρας σε διάφορες ιστορικές στιγμές... αυτές οι εικόνες/ ρόλοι αλλάζουν με την πάροδο του χρόνου... δεν παραμένουν ποτέ στατικές/οί.

ΣΤΗΝ ΟΥΣΙΑ, ΔΗΛΑΔΗ, Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΑΣ ΒΑΖΕΙ ΟΛΟΥΣ ΚΑΙ ΟΛΕΣ ΣΕ «ΦΥΛΑΚΕΣ ΤΟΥ ΦΥΛΟΥ»

Προσπάθησε να εντοπίσεις τα αντίθετα χαρακτηριστικά μέσα σε κάθε κουτί. Οι ρόλοι αυτοί σου φαίνονται ρεαλιστικοί;!! Θα ήταν ποτέ δυνατόν οποιοσδήποτε άνθρωπος στον κόσμο, αγόρι ή κορίτσι, να μπορεί ανταποκριθεί σε όλες αυτές τις προσδοκίες που εκφράζουν;

Τα κορίτσια πρέπει να είναι:

Όμορφα, περιποιημένα

Αδύνατα

Στοργικά

Καλές μητέρες

Υπάκουα

Ευπρεπή

Συναισθηματικά

Να σκέφτονται το γάμο

Σέξι

Σεμνά, να μην έχουν πολλούς συντρόφους

Τα αγόρια πρέπει να είναι:

Ικανά να κρύβουν τα αισθήματά τους

Δυνατά

Σκληρά

Ατίθασα

Καλά στα αθλήματα

Να σκέφτονται τη σταδιοδρομία τους

Ηγέτες

Καλοί πατέρες

Δραστήρια σεξουαλικά

Ρομαντικοί ιππότες

Πίεση για συμμόρφωση

Όλοι και όλες δικαιούμαστε να έχουμε την ταυτότητά μας, να είμαστε έτσι όπως θέλουμε να είμαστε και να έχουμε τις ίδιες ελευθερίες με κάθε άλλο άνθρωπο. Οι παραδοσιακοί κοινωνικοί ρόλοι των φύλων (έμφυλοι ρόλοι) μπορεί να μας στερήσουν αυτό το δικαίωμα, επειδή δημιουργούν ανισότητα ανάμεσα στα κορίτσια και τα αγόρια. Το χειρότερο πράγμα που μπορείς να πεις σ' ένα αγόρι είναι να το αποκαλέσεις «κοριτσάκι». Γιατί άραγε να είναι τόσο προσβλητικό για ένα αγόρι να το πουν κορίτσι;

Ο λόγος είναι ότι η κοινωνία αποδίδει μεγαλύτερη αξία στους παραδοσιακούς έμφυλους ρόλους που έχουν συνδεθεί με την «αρρενωπότητα», όπως η σκληρότητα, η δύναμη και η ηγετική ικανότητα από ότι αποδίδει στους παραδοσιακούς έμφυλους ρόλους που έχουν συνδεθεί με τη «θηλυκότητα», όπως η στοργική συμπεριφορά, η έκφραση συναισθημάτων και η ομορφιά. Φυσικά, οι άνδρες μπορούν επίσης να είναι στοργικοί και οι γυναίκες ισχυρές ηγέτιδες, αλλά επειδή η κοινωνία εξακολουθεί να συνδέει ορισμένους ρόλους με τους άνδρες και κάποιους άλλους –λιγότερο σημαντικούς κοινωνικά- με τις γυναίκες, οι γυναίκες και τα κορίτσια έχουν χαμηλότερη θέση στην κοινωνία.

Αυτό σημαίνει επίσης ότι τα αγόρια που δεν συμμορφώνονται με τις αντιλήψεις της κοινωνίας για τους «ανδρικούς» ρόλους, όπως τα αγόρια που κάνουν μπαλέτο, ή τα κορίτσια που δεν συμμορφώνονται με τους «γυναίκειους» ρόλους, όπως τα κορίτσια που τους αρέσει το ποδόσφαιρο ή που βγαίνουν με περισσότερα από ένα αγόρια ταυτόχρονα, διατρέχουν τον κίνδυνο να υποστούν εξευτελισμό, εκφοβισμό, διακρίσεις ή βία επειδή διαφέρουν από τον κανόνα. Αυτό το είδος κακοποίησης ονομάζεται έμφυλη βία (ΕΒ) επειδή στοχοποιεί τους ανθρώπους με βάση το φύλο τους ή το σεξουαλικό τους προσανατολισμό. Οι άνθρωποι που ασκούν ΕΒ μπορεί επίσης να προσπαθούν να εξουσιάζουν τα άτομα για τα οποία πιστεύουν ότι έχουν καλύτερη θέση από τη δική τους στην κοινωνία.

Ποιες μορφές έμφυλης βίας υπάρχουν;

Η διαφορετικότητα είναι κάτι καλό. Είμαστε όλοι/-ες διαφορετικά και μοναδικά άτομα. Η διαφορετικότητα κάνει τη ζωή πιο ενδιαφέρουσα και δεν αποτελεί λόγο για να κρίνουμε ή να βλάπτουμε τους ανθρώπους. Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα να απαιτεί σεβασμό στις σχέσεις με τα συνομήλικά του άτομα, το αγόρι ή το κορίτσι του, την οικογένεια και την κοινότητά του. Τι γίνεται όμως όταν δεν υπάρχει σεβασμός;

ΣΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΣΥΝΟΜΗΛΙΚΑ ΑΤΟΜΑ:

Σε όλες τις χώρες, οι νέοι/-ες αναφέρουν ότι ο εκφοβισμός (bullying) είναι ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν. Πολλές εκφοβιστικές συμπεριφορές σχετίζονται με το φύλο, όπως ο λεκτικός εκφοβισμός (ιδίως με τη μορφή της διάδοσης αρνητικών φημών, π.χ. αποκαλώντας ένα αγόρι «αδελφούλα»), η σεξουαλική παρενόχληση με τη μορφή σεξιστικών σχολίων ή πράξεων σεξουαλικής φύσης (π.χ. ανεπιθύμητο άγγιγμα, επίδειξη πορνογραφικού υλικού), η σωματική κακοποίηση (π.χ. χαστούκι, γροθιά, σπρώξιμο) και ο κοινωνικός αποκλεισμός (απομόνωση, απόρριψη από την ομάδα των συνομηλίκων). Ο εκφοβισμός μπορεί να πραγματοποιηθεί ακόμα και με SMS, emails ή μέσω Facebook.

ΣΤΙΣ ΡΟΜΑΝΤΙΚΕΣ Ή ΕΡΩΤΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ:

Σε όλες τις σχέσεις υπάρχουν καλές και κακές στιγμές και ορισμένες φορές διαφωνίες. Η ΕΒ σε μια σχέση δεν αφορά τους περιστασιακούς καβγάδες. Αφορά περιπτώσεις όπου το ένα άτομο χρησιμοποιεί απειλές και βία για να ελέγξει τι λέει και τι κάνει ο/η σύντροφός του. Ορισμένες φορές ονομάζεται «κακοποίηση στις ρομαντικές σχέσεις», «βία μεταξύ ερωτικών συντρόφων» ή «ενδοοικογενειακή βία». Μπορεί να περιλαμβάνει ψυχολογική βία (όπως διαρκείς ταπεινώσεις, απομόνωση από την οικογένεια ή τους φίλους και τις φίλες, υπαγόρευση του τι πρέπει να φορέσεις ή να κάνεις, ή απειλές άσκησης βίας ή χωρισμού), σωματική βία (όπως χαστούκια, γροθιές ή κλωτσιές), σεξουαλική βία (όπως βιασμό ή σεξουαλική επίθεση) και οικονομική βία (όπως η παρακράτηση των οικονομικών απολαβών).

Η ΕΒ δεν εμφανίζεται μόνο στα ζευγάρια που έχουν μόνιμη σχέση. Μπορεί να προκύψει σε μία και μοναδική έξοδο/ραντεβού ή σε μια σχέση που μόλις έχει αρχίσει.

ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ:

Ενδοοικογενειακή βία μπορεί να υπάρξει μεταξύ των ενηλίκων που νοιάζονται για σένα ή που είναι μέλη της οικογένειάς σου. Πολλά ενήλικα άτομα νομίζουν ότι τα παιδιά και οι έφηβοι/-ες δεν βλέπουν την κακοποίηση ή ότι δεν επηρεάζονται από αυτήν, αλλά αυτό δεν είναι αλήθεια. Τα παιδιά και οι έφηβοι/-ες γνωρίζουν τι συμβαίνει και αυτό μπορεί να είναι εξίσου τρομακτικό και επώδυνο όπως όταν συμβαίνει στις δικές τους σχέσεις.

ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ:

Άλλα μέλη της οικογένειας, συνάδελφοι και άτομα της ευρύτερης κοινότητας μπορεί να είναι δράστες ΕΒ. Ο βιασμός, η σεξουαλική παρενόχληση, οι διακρίσεις στην εργασία (π.χ. οι γυναίκες να μην πληρώνονται όσο οι άνδρες για την ίδια δουλειά) είναι μερικά τέτοια παραδείγματα.

Σου θυμίζουν κάτι; Είναι έμφυλη βία ή όχι; Τι νομίζεις;¹

Η Άννα είναι καινούργια στο σχολείο. Της αρέσει να φοράει ρούχα που τονίζουν το σώμα της και φλερτάρει αρκετά με τα αγόρια. Σύντομα μερικά κορίτσια αρχίζουν να τη φωνάζουν «τσούλα» και να λένε σε όλες να την αποφεύγουν γιατί μπορεί να «κολλήσουν το σύνδρομο της τσούλας».

Τον τελευταίο καιρό, κάποια αγόρια στην τάξη κόβουν φωτογραφίες γυμνών γυναικών από περιοδικά και τις φέρνουν καθημερινά στο σχολείο. Τις σχολιάζουν δυνατά μπροστά σε όλα τα παιδιά και τις συγκρίνουν με κορίτσια από το σχολείο. Ορισμένα κορίτσια έχουν αρχίσει να ενοχλούνται και να μην αισθάνονται άνετα με αυτή τη συμπεριφορά.

Ο Παύλος πρότεινε στον Λευτέρη, έναν από τους καλύτερους μαθητές στην τάξη, να παίξει στη σχολική ομάδα ποδοσφαίρου, αλλά ο Λευτέρης δεν ήθελε. Από τότε, ο Παύλος και οι φίλοι του τον κοροϊδεύουν κάθε φορά που συναντιούνται. Τον ρωτάνε δυνατά, έτσι ώστε να τους ακούνε όλοι, μήπως «προτιμάει τ' αγόρια απ' τα κορίτσια». Πρόσφατα, ο Παύλος και οι φίλοι του άφησαν στο θρανίο του Λευτέρη ενημερωτικά φυλλάδια για τα δικαιώματα των ομοφυλόφιλων και τις οργανώσεις υποστήριξης.

Ο Γιάννης βγαίνει με τη Μαρία εδώ και περίπου δύο εβδομάδες. Είναι και οι δύο 15 χρονών. Ένα βράδυ, αφού είχαν φλερτάρει σε κάποιο μπαρ, της ζήτησε να κάνουν σεξ, αλλά εκείνη αρνήθηκε. Τις επόμενες μέρες, ο Γιάννης επέμενε συνεχώς να κάνουν σεξ και άρχισε να της λέει ότι διαφορετικά θα την αφήσει.

Της Κατερίνας της άρεσε πάρα πολύ να βρίσκεται με τις φίλες της, αλλά αυτό άλλαξε όταν άρχισε να βγαίνει με τον Μάρκο. Αρχικά, οι φίλες της θεώρησαν ότι απλώς περνάει ωραία με το καινούργιο της αγόρι. Ωστόσο, μετά από έξι εβδομάδες, η Κατερίνα συνέχιζε να αγνοεί τα τηλεφωνήματα και τις προσκλήσεις τους. Κατάργησε μέχρι και το λογαριασμό της στο Facebook. Στο σχολείο, όταν τη ρώτησαν τι συμβαίνει, η Κατερίνα τους είπε ότι του Μάρκου δεν του αρέσει να μιλάει σε άτομα που δεν τα ξέρει κι εκείνος.

ΤΡΟΦΗ ΓΙΑ ΣΚΕΨΗ:

Όλες αυτές οι υποθετικές περιπτώσεις περιγράφουν τρόπους με τους οποίους η έμφυλη βία μπορεί να επηρεάσει τη ζωή των νέων. Ο εκφοβισμός, η σεξουαλική παρενόχληση και η κακοποίηση στις ρομαντικές σχέσεις δεν είναι ποτέ κάτι αποδεκτό και δεν φταίει ποτέ το θύμα. Τι θα μπορούσες να κάνεις για να βοηθήσεις τους ανθρώπους που υφίστανται έμφυλη βία στα σενάρια αυτά;

¹ Μερικές από τις υποθετικές περιπτώσεις προέρχονται προσαρμοσμένες από το Εκπαιδευτικό Εγχειρίδιο Youth4Youth.

Έλεγξε τις γνώσεις σου για την Έμφυλη Βία!

ΜΥΘΟΣ Ή ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ;²

Ακολουθεί ένας κατάλογος με δηλώσεις σχετικά με την έμφυλη βία. Για κάθε δήλωση, σκέψου αν είναι μύθος ή πραγματικότητα και βάλε σε κύκλο την απάντησή σου. Στη συνέχεια, μπορείς να ελέγξεις την ορθότητά τους στην ενότητα «Απαντήσεις»!

1	Θύματα βίας είναι συνήθως τα άτομα με αδύναμο χαρακτήρα.	Π	Μ
2	Η λεκτική κακοποίηση μπορεί να είναι εξίσου σοβαρή με τη σωματική.	Π	Μ
3	Οι βίαιοι άνθρωποι είναι άτομα που δεν μπορούν να ελέγξουν το θυμό τους; είναι, δηλαδή, μια στιγμιαία απώλεια αυτοελέγχου.	Π	Μ
4	Οι άνθρωποι που υφίστανται διαρκή κακοποίηση και δεν το καταγγέλλουν μάλλον θέλουν να συνεχιστεί.	Π	Μ
5	Οι γυναίκες και τα κορίτσια είναι πιο πιθανό να κακοποιηθούν σεξουαλικά από κάποιον που γνωρίζουν παρά από κάποιον άγνωστο.	Π	Μ
6	Η άσκηση πίεσης σε ένα κορίτσι για να κάνει σεξ, ακόμα κι αν το ζευγάρι βγαίνει για μεγάλο διάστημα, είναι μια μορφή κακοποίησης.	Π	Μ
7	Η σοβαρότητα της σεξουαλικής παρενόχλησης έχει υπερτονιστεί: οι περισσότερες περιπτώσεις είναι ασήμαντες και δεν είναι τίποτα άλλο από άκακο φλερτ.	Π	Μ
8	Η κατάχρηση αλκοόλ οδηγεί συχνά στη βία.	Π	Μ
9	Η βία στις ρομαντικές σχέσεις συμβαίνει συνήθως μεταξύ ενηλίκων και σπάνια μεταξύ νέων.	Π	Μ
10	Η ζήλια είναι ένδειξη ότι ο/η σύντροφός σου σε αγαπάει.	Π	Μ

Απαντήσεις

- 1) **ΜΥΘΟΣ** Δεν υπάρχει κάποιος ιδιαίτερος «τύπος» ανθρώπου που να είναι πιο πιθανό να πέσει θύμα κακοποίησης ή βίας: μπορεί να συμβεί στην καθεμιά και στον καθένα. Πολύ δυνατοί χαρακτήρες μπορεί να υποστούν εκφοβισμό επειδή είναι καινούργιοι/-ες στο σχολείο και δεν έχουν ακόμα ένα δίκτυο φιλικών σχέσεων. Τελικά, αυτό που προκαλεί τη βία δεν είναι κάποιο στοιχείο του χαρακτήρα του θύματος. Η βία είναι πάντα επιλογή του ατόμου που την ασκεί.
- 2) **ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ** Η λεκτική κακοποίηση μπορεί να είναι εξίσου επιβλαβής και τρομακτική με τη σωματική. Το να μας υποτιμούν ή να μας πειράζουν συνεχώς μπορεί να προκαλέσει μακροπρόθεσμα ψυχικά και συναισθηματικά τραύματα, τα οποία μπορεί να είναι εξίσου καταστροφικά με αυτά που θα προκαλούσαν εμπειρίες σωματικής κακοποίησης.
- 3) **ΜΥΘΟΣ** Οι περισσότεροι άνθρωποι δεν χρησιμοποιούν βία όταν θυμώνουν. Οι βίαιοι ή βάνασοι άνθρωποι δεν είναι απλά «εκτός εαυτού». Αντίθετα, επιλέγουν να είναι βίαιοι και, επιπλέον, διαλέγουν και το θύμα τους.
- 4) **ΜΥΘΟΣ** Υπάρχουν πολλοί λόγοι για τους οποίους οι άνθρωποι δεν καταγγέλλουν την κακοποίηση. Μπορεί να φοβούνται το δράστη, μπορεί να φοβούνται ότι δεν θα τους πιστέψουν ή ότι αν μιλήσουν σε κάποιον/-α η κατάσταση θα γίνει χειρότερη. Μπορεί επίσης να ντρέπονται επειδή είναι θύματα κακοποίησης ή να νομίζουν ότι την έχουν προκαλέσει οι ίδιοι/-ες.
- 5) **ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ** Τα περισσότερα κορίτσια και γυναίκες που πέφτουν θύματα σεξουαλικής βίας δέχονται επίθεση από κάποιον που γνωρίζουν, όπως το αγόρι τους, κάποιον γνωστό, συνάδελφο ή μέλος της οικογένειάς τους.
- 6) **ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ** Κανένα άτομο δεν πρέπει να πιέζεται ή να εξαναγκάζεται να κάνει σεξ, ανεξάρτητα αν έχει κάποια σχέση ή όχι. Ο εξαναγκασμός σε σεξουαλική δραστηριότητα είναι μια μορφή κακοποίησης και δεν έχει καμία σχέση με την αγάπη. Για να βρεθείτε ερωτικά με ένα άλλο άτομο πρέπει πρώτα να σιγουρευτείτε ότι **συναινεί απόλυτα!**
- 7) **ΜΥΘΟΣ** Η σεξουαλική παρενόχληση δεν έχει καμία σχέση με φλερτ εκ μέρους του δράστη, αλλά αφορά κυρίως τον έλεγχο, την κυριαρχία και/ή την τιμωρία του θύματος. Παραδείγματα σεξουαλικής παρενόχλησης είναι οι άμεσες ή έμμεσες απειλές ή δωροδοκίες με αντάλλαγμα σεξουαλική δραστηριότητα, σεξουαλικά υπονοούμενα, αστεία με σεξουαλικό περιεχόμενο, ανεπιθύμητο άγγιγμα, ανεπιθύμητη επίδειξη υλικού με σεξουαλικό περιεχόμενο, και απόπειρα ή πραγματοποίηση σεξουαλικής επίθεσης. Πρόκειται για μια μορφή βίας επειδή αν συμβαίνει συστηματικά μπορεί να κάνει το θύμα να νιώθει πραγματικά άβολα, να φοβάται και να μην μπορεί να αποδώσει σύμφωνα με τις πραγματικές του δυνατότητες στη δουλειά ή το σχολείο.
- 8) **ΜΥΘΟΣ** Το αλκοόλ χρησιμοποιείται συχνά σαν δικαιολογία για πράξεις βίας. Πολλοί άνθρωποι πίνουν αλλά δεν γίνονται βίαιοι προς τις/τους συντρόφους τους ή τους άλλους ανθρώπους γενικότερα. Επιπλέον, πολλοί άνθρωποι κακοποιούν τις/τους συντρόφους τους χωρίς να έχουν καταναλώσει καθόλου αλκοόλ.
- 9) **ΜΥΘΟΣ** Η βία στις ερωτικές σχέσεις των νέων είναι πολύ συχνή, παρά το γεγονός ότι σπάνια ακούμε για αυτήν. Μπορεί να παίρνει διαφορετικές μορφές, όπως η συναισθηματική κακοποίηση που υπάρχει όταν ελέγχεις ποια άτομα βλέπει η/ο σύντροφός σου ή τι φοράει, όταν ταπεινώνεις την/το σύντρόφό σου, τη/τον βρίζεις και απειλείς ότι «θα χωρίσετε» αν δεν φέρεται με έναν ορισμένο τρόπο. Περιλαμβάνει επίσης τη σωματική και τη σεξουαλική βία.
- 10) **ΜΥΘΟΣ** Δεν είναι κακό να νιώθεις ζήλεια κάποιες φορές, αλλά όταν η ζήλεια χρησιμεύει σαν δικαιολογία για να ελέγχεις τι κάνει η/ο σύντροφός σου, τι φοράει και ποια άτομα βλέπει, τότε πρόκειται για μια μορφή συναισθηματικής κακοποίησης. Επομένως, πρέπει να υπάρχει μια διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στη ζήλεια ως θεμιτό συναίσθημα και τη ζήλεια ως μέσο ελέγχου. Συνήθως η ζήλεια δεν έχει καμία σχέση με την αγάπη. Αντίθετα, είναι ένδειξη κτητικότητας, έλλειψης εμπιστοσύνης και ανασφάλειας.

Τι έκταση έχει η Έμφυλη Βία;

Έμφυλη βία υπάρχει σε όλες τις χώρες και αποτελεί σοβαρό εμπόδιο για την ισότητα ανδρών και γυναικών, ενώ αναγνωρίζεται ως παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οι πράξεις έμφυλης βίας διαπράττονται συνήθως από άτομα κοντινά στο θύμα:

- ▶ Έρευνα που έγινε στο Ηνωμένο Βασίλειο σε δείγμα 1.353 ατόμων άνω των 13 ετών έδειξε ότι ενώ τα ποσοστά κοριτσιών και αγοριών που ανέφεραν ότι είχαν βιώσει συναισθηματική και σωματική βία στις ρομαντικές τους σχέσεις ήταν παρόμοια, τα κορίτσια ανέφεραν συχνότερα ότι είχαν υποστεί σοβαρές μορφές κακοποίησης αλλά και ότι η βία ήταν επαναλαμβανόμενη και παρέμενε στο ίδιο επίπεδο ή εντεινόταν με την πάροδο του χρόνου.³
- ▶ Ο έμφυλος εκφοβισμός είναι η πιο συνηθισμένη μορφή σχολικής βίας στις ΗΠΑ. Έρευνες σε εθνικό επίπεδο δείχνουν ότι το 80% των εφήβων στις ΗΠΑ θα υποστούν κάποια μορφή έμφυλου εκφοβισμού μέχρι να αποφοιτήσουν από το λύκειο.⁴
- ▶ Διακρατική έρευνα που πραγματοποιήθηκε με 1.850 κορίτσια, ηλικίας 18-24 ετών, στην Ελλάδα, την Κύπρο, τη Μάλτα, τη Λιθουανία και τη Λετονία έδειξε ότι 10-16% των συμμετεχουσών ανέφεραν ότι, κατά τη διάρκεια ραντεβού, είχαν κάποιες μορφές ανεπιθύμητη σεξουαλική εμπειρία, συμπεριλαμβανομένου του βιασμού ή της απόπειρας βιασμού.⁵
- ▶ Σε έρευνα που συμμετείχαν 486 ελληνίδες έφηβες (15-21 ετών), σχεδόν η 1 στις 2 ανέφερε ότι είχε υποστεί κάποια μορφή βίας (σωματική, ψυχολογική ή σεξουαλική) από τον ερωτικό της σύντροφο είτε στην τωρινή είτε σε προηγούμενη σχέση της.⁶
- ▶ Σύμφωνα με τον ΟΗΕ (2003), τουλάχιστον 1 στις 3 γυναίκες σε όλο τον κόσμο έχει κακοποιηθεί σωματικά ή σεξουαλικά από άνδρα σε κάποια στιγμή της ζωής της (συνήθως από οικείο πρόσωπο).⁷

▶ Σύμφωνα με στοιχεία της Παγκόσμιας Τράπεζας, οι γυναίκες ηλικίας 15-44 ετών κινδυνεύουν περισσότερο από βιασμό ή ενδοοικογενειακή βία, παρά από καρκίνο, τροχαίο ατύχημα, πόλεμο ή ελονοσία, συνδυαστικά.

▶ Στην Ευρώπη, υπολογίζεται ότι το 1/5 με 1/4 όλων των γυναικών έχουν υποστεί σωματική βία τουλάχιστον μία φορά κατά τη διάρκεια της ενήλικης ζωής τους, και πάνω από το 1/10 έχουν κακοποιηθεί σεξουαλικά με χρήση βίας.⁸

▶ Στην Ιταλία, υπολογίζεται ότι το 32% των γυναικών ηλικίας 16-70 ετών έχουν υποστεί σωματική ή σεξουαλική ανδρική βία κατά τη διάρκεια της ζωής τους. Οι νεότερες γυναίκες, δηλαδή όσες είναι 16-24 ετών, είναι πιο πιθανό να πέσουν θύματα βίας.⁹

3 Barter, C.A., McCarry, M., Berridge, D., & Evans, K.M. (2009). *Partner exploitation and violence in teenage intimate relationships*. London: NSPCC.

4 Anagnostopoulos, D., Buchanan, N.T., Pereira, C., & Lichtig, L.F. (2009). School staff responses to gender-based bullying as moral interpretation: An exploratory study. *Educational Policy*, 23, 519-553.

5 Mediterranean Institute for Gender Studies, MIGS. (2008). *Date Rape Cases among Young Women: Strategies for Support and Intervention*. Nicosia: University of Nicosia Press. Downloaded from: <http://goo.gl/v4ce1>.

6 Πενταράκη Μ. (2003). Έκταση, μορφές και συνέπειες της βίας που υφίστανται έφηβες, μαθήτριες λυκείου, στις συντροφικές τους σχέσεις. Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Αθήνα. Έρευνα που αναφέρεται στην έκθεση του Ευρωπαϊκού Δικτύου κατά της Βίας, για το πρόγραμμα PERSPECTIVE, Workstream 2.

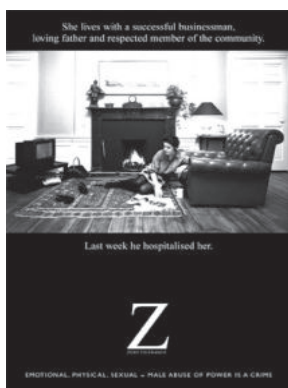
7 United Nations Women's Development Fund (UNIFEM). (2003). *Not a Minute More: Ending Violence against Women*. New York: UNIFEM.

8 Council of Europe, Committee of Ministers. (2011). *Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence: Explanatory Report*. Downloaded from: <http://goo.gl/C961D>.

9 Istituto Nazionale di Statistica. (2006). *Violence and abuse against women inside and outside the family*. Downloaded from: <http://goo.gl/pt2PH>.

Ποιά είναι τα θύματα της Έμφυλης Βίας;

Η έμφυλη βία είναι ένα παγκόσμιο φαινόμενο που εμφανίζεται σε όλες τις ηλικιακές, θρησκευτικές, εθνοτικές ομάδες, ενώ τα θύματά της προέρχονται από όλες τις κοινωνικές τάξεις και από όλα τα μορφωτικά επίπεδα. Δεν υπάρχουν στοιχεία που να στηρίζουν την ιδέα ότι οι αμόρφωτοι ή οι φτωχοί άνθρωποι είναι περισσότερο επιρρεπείς στη βίαιη συμπεριφορά.

Η πεποίθηση ότι τα θύματα της ΕΒ είναι συνήθως γυναίκες που προέρχονται από χαμηλού εισοδήματος και χαμηλού μορφωτικού επιπέδου οικογένειες και/ή που ανήκουν σε συγκεκριμένες εθνοτικές ομάδες είναι μύθος, γιατί η κύρια αιτία για την ΕΒ δεν έχει να κάνει με το οικονομικό, πολιτισμικό ή μορφωτικό επίπεδο. Η ΕΒ είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ανισότητα γυναικών και ανδρών και με τις διαδεδομένες κοινωνικές νόρμες που υποτιμούν το ρόλο και τη συμβολή των γυναικών στην κοινωνία σε σχέση με τους άνδρες, καθιστώντας τις λιγότερο σημαντικές και πιο ευάλωτες στην κακοποίηση και την εκμετάλλευση.

Αρκεί να σκεφτείτε τα παρακάτω χαρακτηριστικά που αποδίδει η κοινωνία στις γυναίκες και τους άνδρες:

- Οι άνδρες κοινωνικοποιούνται έτσι ώστε να υιοθετούν διάφορες συμπεριφορές που τους κάνουν

να πιστεύουν ότι είναι από τη φύση καθορισμένο ή ότι είναι φυσιολογικό να συμπεριφέρονται με πιο επιθετικούς και βίαιους τρόπους. Για παράδειγμα, ο «ανδρισμός» συνδέεται συχνά με την επιθετικότητα, το θάρρος, τη σωματική δύναμη, τον έλεγχο των συναισθημάτων και των διαφόρων καταστάσεων, τις ηγετικές ικανότητες, κ.λπ.

- Τα παραδοσιακά «ανδρικά» χαρακτηριστικά και οι «ανδρικοί» ρόλοι θεωρούνται **πιο σημαντικά** από εκείνα που συνήθως αποδίδονται ή συνδέονται με τις γυναίκες, όπως νοικοκυρά, που φροντίζει για τα πάντα, συνεσταλαμένη, υπάκουη, ευπρεπής, ευγενική, και ανιδιοτελής.

Έχουμε πολύ συχνά την τάση να κατηγορούμε το θύμα για τη βία που έχει υποστεί, επειδή δεν θέλουμε να αμφισβητήσουμε πόσο ασφαλής είναι ο κόσμος ή η κοινωνία μας. Υποθέτουμε ότι αν το θύμα είχε αποφύγει ορισμένες συμπεριφορές (και πολλά άλλα όπως: ορισμένους δρόμους, γειτονιές, ρούχα, ανθρώπους, κ.λπ.) τότε δεν θα κινδύνευε να κακοποιηθεί. Μια τέτοια ερμηνεία όμως αφαιρεί την ευθύνη για τη βίαιη πράξη από το δράστη και τη μεταθέτει στο θύμα.¹⁰

Η γνωστή φράση «πήγαινε γυρεύοντας» δείχνει ακριβώς αυτό. Ωστόσο, η αλήθεια είναι ότι κανείς και καμία δεν θέλει να κακοποιηθεί. Καμία γυναίκα δεν «γυρεύει» να της επιτεθούν σεξουαλικά – ό,τι κι αν φοράει, όπου κι αν πηγαίνει, με όποιον κι αν μιλάει. Η ιδέα ότι οι γυναίκες «πηγαίνουν γυρεύοντας» χρησιμοποιείται συχνά από τους δράστες μόνο και μόνο για να δικαιολογήσουν τη συμπεριφορά τους. Κάθε γυναίκα και κάθε κορίτσι έχει το δικαίωμα να φοράει ό,τι θέλει και να επιλέγει το σεξουαλικό της σύντροφο.

Αν θέλουμε πραγματικά να ΣΤΑΜΑΤΗΣΟΥΜΕ ΤΗ ΒΙΑ πρέπει να αναλογιστούμε τις ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΕΣ κρίσεις που κάνουμε σχετικά με τα θύματα. Πρέπει να σταματήσουμε να ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕ ΤΑ ΘΥΜΑΤΑ και να αρχίσουμε να καθιστούμε τους δράστες ΥΠΟΛΟΓΟΥΣ για τις πράξεις τους!

¹⁰ Το επιχείρημα προέρχεται τροποποιημένο από το εγχειρίδιο Gender Matters, σ. 45 'What is Violence?' Council of Europe, Directorate of Youth and Sport. (2007). Gender matters: A manual on addressing gender-based violence affecting young people. Budapest: CoE.

ΔΗΛΑΔΗ ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΠΩΣ ΟΛΟΙ ΟΙ ΑΝΤΡΕΣ ΕΙΝΑΙ ΚΑΚΟΙ;

Δεν πιστεύουμε ότι όλοι οι άνδρες είναι βίαιοι από τη φύση τους και δεν πιστεύουμε ότι οι άνδρες είναι κακοί. Πιστεύουμε ωστόσο ότι όλοι οι άνδρες έχουν ρόλο και ευθύνη για να μπει ένα τέλος στη βία κατά των γυναικών. Οι περισσότεροι άνδρες δεν είναι βίαιοι.

Ταυτόχρονα, πιστεύουμε ότι ορισμένοι άνδρες έχουν μάθει να εκφράζουν το θυμό ή την ανασφάλεια τους μέσω της βίας. Πάρα πολλοί άνδρες καταλήγουν να πιστεύουν ότι η άσκηση βίας σε μια γυναίκα, ένα παιδί ή έναν άλλο άνδρα είναι ένας αποδεκτός τρόπος για να έχουν τον έλεγχο αυτού του προσώπου, ιδιαίτερα δε όταν πρόκειται για την ερωτική τους σύντροφο.

Το καλό είναι ότι όλο και περισσότεροι άνδρες και αγόρια θέλουν να αλλάξουν τα πράγματα. Οι στοργικοί άνδρες έχουν βαρεθεί το σεξισμό που βλάπτει τις γυναίκες γύρω τους. Οι στοργικοί άνδρες αντιλαμβάνονται επίσης τις συνέπειες αυτής της βίας στη ζωή ανδρών και αγοριών.

Πηγή:

Τροποποιημένο απόσπασμα από την ιστοσελίδα της Καμπάνιας της Λευκής Κορδέλας
www.whiteribbon.ca/about_us/

Αγόρια και άνδρες σύμμαχοι για την εξάλειψη της Έμφυλης Βίας

Μολονότι τα θύματα έμφυλης βίας είναι στην πλειονότητά τους γυναίκες και κορίτσια και οι δράστες είναι κυρίως άνδρες, οι περισσότεροι άνδρες ούτε είναι βίαιοι ούτε κακοποιούν!

Στην πραγματικότητα, σε όλο τον κόσμο υπάρχουν άνδρες που αγωνίζονται αποφασιστικά για να σταματήσει η έμφυλη βία.

Η Καμπάνια της Λευκής Κορδέλας (White Ribbon Campaign) αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες προσπάθειες σε παγκόσμιο επίπεδο που έχουν οργανωθεί και υποστηρίζονται από άνδρες με στόχο να σταματήσει η ανδρική βία κατά των γυναικών.

Η δύναμή μου είναι ο σεβασμός και όταν εκείνη λέει ΟΧΙ, εγώ λέω ΟΚ

Πώς μοιάζει μια υγιής συντροφική σχέση;

Οι σχέσεις αγάπης εμπεριέχουν σεβασμό και επικοινωνία και δεν περιλαμβάνουν τη χρήση βίας. Ακόμα κι αν δεν έχεις κάποιο αγόρι ή κορίτσι, δεν είναι κακή ιδέα να μάθεις τι είναι μια υγιής σχέση, ώστε να ξέρεις τι δικαιούσαι να περιμένεις από αυτή και πώς μπορείς να τη χτίσεις. Σε μια υγιή, ισότιμη σχέση:

- ▶ Υπάρχει αμοιβαίος σεβασμός ανάμεσά σας.
- ▶ Υπάρχει εμπιστοσύνη. Υπάρχει ειλικρίνεια. Ο μοναδικός τρόπος να δημιουργηθεί εμπιστοσύνη είναι να είστε ειλικρινείς και να συζητάτε ανοιχτά μεταξύ σας.
- ▶ Αλληλοϋποστηρίζετε στις καλές και τις κακές στιγμές, για παράδειγμα στηρίζεις το κορίτσι σου στον αγώνα μπάσκετ που παίζει ή ακούς το αγόρι σου όταν θέλει να μιλήσει για το διαζύγιο των γονιών του.
- ▶ Είναι σημαντικό να παίρνετε αποφάσεις μαζί, όπως ποια ταινία θα δείτε ή με ποια άτομα θα κάνετε παρέα. Αν κάνει κουμάντο το ένα άτομο, αυτό δεν είναι δίκαιο ή ισότιμο.
- ▶ Δεν υπάρχει φόβος στη σχέση.
- ▶ Αισθάνεσαι ότι μπορείς να είσαι ο εαυτός σου. Δεν χρειάζεται να αλλάξεις αυτό που είσαι.

- ▶ Νιώθεις ελεύθερος/-η να κάνεις τα πράγματα που σου αρέσουν, να ντύνεσαι όπως θέλεις, να πηγαίνεις όπου θέλεις και γενικά νιώθεις ελεύθερος/-η να ενεργείς και να φέρεις με τον τρόπο που σε εκφράζει καλύτερα.
- ▶ Μπορείτε και οι δύο να συνεχίσετε να βγαίνετε με τους φίλους και τις φίλες σας και να κάνετε τα πράγματα που σας αρέσουν, όπως να παίζετε σε κάποιο συγκρότημα ή να συμμετέχετε στην ομάδα μπάσκετ. Νιώθετε άνετα να κάνετε κάποια πράγματα χωριστά.
- ▶ Λύνετε τα προβλήματα ήρεμα και χωρίς φωνές. Όταν διαφωνείτε ξέρετε ότι μπορείτε να το συζητήσετε και ότι ο/η σύντροφός σου θα ακούσει την άποψή σου ήρεμα και με ενδιαφέρον για ό,τι έχεις να πεις.

Πηγές:

- Daphne Project: Improving the Response to Intimate Partner Violence (IPV) in Military Settings JAI/DAP/2004-1/101/WY
www.euroipn.org/daphne_new/daphne2/DAHPNE_ANNEXES/APPENDIX%201.%20IPV%20MATERIAL/1.4.%20IPV%20Leaflets/GREEK.pdf
- Ontario Women's Directorate -
www.women.gov.on.ca/english/resources/publications/equal/teens_best.shtml

Έχε το νου σου για να αναγνωρίσεις τις μη υγιείς σχέσεις – η βία δεν είναι μόνο ΣΩΜΑΤΙΚΗ!

Το να είσαι σε μια μη υγιή σχέση μπορεί να σου προκαλεί αισθήματα σύγχυσης, ντροπής, οδύνης ή φόβου, αλλά μπορεί ωστόσο να μην αναγνωρίζεις ότι βρίσκεσαι σε μια σχέση κακοποίησης μέχρι να υπάρξει σωματική βία. Όμως έμφυλη βία αποτελούν όλες οι παρακάτω συμπεριφορές:

- ▶ Να προσπαθείς να ελέγξεις τι κάνει το άλλο άτομο, όπως να της/του λες τι να φορέσει ή με ποια άτομα μπορεί να κάνει παρέα.
- ▶ Να φωνάζεις, να ουρλιάζεις ή να σπας πράγματα αντί να συζητάς.
- ▶ Να πληγώνεις το άλλο άτομο και να το κάνεις να νιώθει ασήμαντο προσβάλλοντας το, κάνοντας διαρκώς αγενή υποτιμητικά σχόλια, ή βρίζοντάς το.
- ▶ Οποιοδήποτε είδος βίας, όπως οι σπρωξιές, το δυνατό άρπωμα ή οι κλωτσιές.
- ▶ Να απειλείς το άλλο άτομο, κάνοντας ότι θα το χτυπήσεις ή λέγοντας πράγματα όπως «αν δεν κάνεις αυτό που λέω θα τις φας».

- ▶ Να απειλείς ότι θα την/τον χωρίσεις αν η/ο σύντροφός σου δεν συμμορφωθεί με τις επιθυμίες σου.
- ▶ Η ζήλεια, όπως όταν κάποιος θυμώνει επειδή η κοπέλα του μιλάει με ένα άλλο αγόρι.
- ▶ Ο εκφοβισμός, τα συνεχή πειράγματα ή κοροϊδίες.
- ▶ Να πιέζεις το άλλο άτομο να σταματήσει να κάνει παρέα με τους φίλους και τις φίλες ή την οικογένειά της/του, ή να κάνει τα πράγματα που της/του αρέσουν, όπως να παίξει παιχνίδια ή να συμμετέχει στη σχολική παράσταση.
- ▶ Να πιέζεις το άλλο άτομο να κάνει κάτι που δεν θέλει, όπως να πιει αλκοόλ, να καπνίσει, να χρησιμοποιήσει ναρκωτικά ή να κάνει σεξ.

Πηγή:

Ontario Women's Directorate -
www.women.gov.on.ca/english/resources/publications/equal/teens_best.shtml

ΓΝΩΡΙΖΕ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΟΥ! ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΟΥ!

- ▶ Το δικαίωμα σε μια ζωή χωρίς σωματική, ψυχολογική, σεξουαλική, λεκτική ή οποιοδήποτε άλλο είδους βία και κακοποίηση
- ▶ Το δικαίωμα να εκφράζεις την έμφυλη και τη σεξουαλική σου ταυτότητα χωρίς να υφίστασαι οποιοδήποτε είδους διάκριση ή εκφοβισμό λόγω της σεξουαλικότητας, του βιολογικού ή του κοινωνικού σου φύλου
- ▶ Το δικαίωμα στο σώμα σου, το δικαίωμα να λες ΟΧΙ σε οποιαδήποτε συμπεριφορά σε κάνει να νιώθεις άβολα
- ▶ Το δικαίωμα να εκφράζεις τη γνώμη και τις ανησυχίες σου και να σε ακούν. Το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης και στην ενεργή συμμετοχή σε όλα τα ζητήματα που σε αφορούν και στη δημιουργία ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για την ουσιαστική συμμετοχή των νέων
- ▶ Το δικαίωμα στην πληροφόρηση για τους κατάλληλους τρόπους ασφαλούς αντισύλληψης, υγιούς σεξουαλικής ζωής και για τις υπηρεσίες που παρέχουν συμβουλευτική για τις ρομαντικές σχέσεις και την έμφυλη βία
- ▶ Το δικαίωμα να υπάρχουν μηχανισμοί και υπηρεσίες όπου έχεις εύκολη πρόσβαση και μπορείς, με εμπιστευτικό τρόπο, να καταγγείλεις περιστατικά έμφυλης βίας και να ζητήσεις υποστήριξη
- ▶ Το δικαίωμα να διαλέγεις το σεξουαλικό σου προσανατολισμό χωρίς διακρίσεις και χωρίς να υποχρεώνεσαι να ταιριάζεις σε συγκεκριμένες προκαθορισμένες κατηγορίες του αρσενικού ή του θηλυκού
- ▶ Το δικαίωμα στην εκπαίδευση σχετικά με τις υγιείς σχέσεις, την ισότητα, τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία και τα σχετικά δικαιώματα

Πηγές:

- Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού
- Σύσταση Rec(2006)14 της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης προς τα κράτη μέλη για την δημιουργία ενεργών πολιτών και τη συμμετοχή των νέων στη δημόσια ζωή
- Διεθνής Σύνδεσμος Οικογενειακού Προγραμματισμού

ΤΟ ΝΑ ΥΦΙΣΤΑΣΑΙ ΕΜΦΥΛΗ ΒΙΑ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΣΟΥ ΠΡΟΚΑΛΕΙ ΜΕΓΑΛΟ ΦΟΒΟ ΚΑΙ ΣΥΓΧΥΣΗ. ΝΑ ΘΥΜΑΣΑΙ ΟΤΙ ΔΕΝ ΦΤΑΙΣ ΕΣΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΟΤΙ ΔΕΝ ΕΙΣΑΙ ΜΟΝΗ Ή ΜΟΝΟΣ. ΤΟ ΝΑ ΜΙΛΗΣΕΙΣ ΣΕ ΕΝΑΝ ΦΙΛΟ, ΜΙΑ ΦΙΛΗ Ή ΣΕ ΕΝΑ ΕΝΗΛΙΚΟ ΑΤΟΜΟ ΠΟΥ ΕΜΠΙΣΤΕΥΕΣΑΙ, ΟΠΩΣ ΕΝΑΝ ΓΟΝΙΟ, ΜΙΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ Η ΕΝΑ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΕΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ.

ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΑΥΤΟΥ ΤΟΥ ΦΥΛΛΑΔΙΟΥ ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΟΠΟΥ ΜΠΟΡΕΙΣ ΝΑ ΑΠΕΥΘΥΝΘΕΙΣ ΓΙΑ ΝΑ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ Ή ΝΑ ΖΗΤΗΣΕΙΣ ΒΟΗΘΕΙΑ ΓΙΑ ΚΑΠΟΙΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΣΕ ΑΠΑΣΧΟΛΕΙ.

Πώς μπορώ να μάθω περισσότερα για την Έμφυλη Βία;

Χρήσιμες πληροφορίες στα ελληνικά :

- ▶ **Η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού με απλά λόγια:**
  - 🔗 www.0-18.gr/downloads/entipo_simbasi_ex.pdf/at_download/file
  - 🔗 www.0-18.gr/gia-paidia/ta-dikaiomata-soy
- ▶ **Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.),** Ιστοσελίδα για έφηβους/-ες
  - 🔗 www.aboutyouth.gr
- ▶ **Από το Χαμόγελο του παιδιού**
«Η πρώτη μου σχέση πολύ άγχος...μιλάμε»:
  - 🔗 www.yousmile.gr/article/blog/1138/i-proti-moy-shesi-poly-aghosmilame
Ευρωπαϊκή καμπάνια κατά του σχολικού εκφοβισμού:
    - 🔗 www.e-abc.eu/gr/
- ▶ **Δίκτυο κατά της Βίας στο σχολείο:**
  - 🔗 www.antibullyingnetwork.gr
- ▶ **Σεξουαλική Αγωγή Εφήβων:**
  - 🔗 www.youth-health.gr/gr/documents/sex_agogi_1.pdf
- ▶ “Gender Equality Awareness Raising against Intimate Partner Violence” (GEAR against IPV) **Ελληνική Έκδοση: Ευαισθητοποίηση για την Ισότητα των Φύλων ενάντια στη Βία μεταξύ Ερωτικών Συντρόφων. Τεύχος III:** Θεωρητικές πληροφορίες για την αν(ισ)ότητα των φύλων (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α.1, σελ. 156 – 172) και για τη βία μεταξύ ερωτικών συντρόφων/βία στις σχέσεις/ έμφυλη βία (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α.2., σελ. 173-208)
  - 🔗 www.gear-ipv.eu/sites/default/files/1/Greek_GEAR_against_IPV_Booklet%20III.pdf

Χρήσιμες πληροφορίες στα Αγγλικά:

- ▶ **Youth4Youth:** Ενδυνάμωση της Νεολαίας για την Πρόληψη της Έμφυλης Βίας μέσω Αλληλοδιδασκτικής Προσέγγισης
  - 🔗 www.medinstgenderstudies.org/news/youth4youth-empowering-young-people-in-preventing-gender-based-violence-through-peer-education
- ▶ **Council of Europe,** Directorate of Youth and Sports, Εκπαιδευτικό εγχειρίδιο: Gender Matters
  - 🔗 <http://eycb.coe.int/gendermatters/>
- ▶ **GenderYOUTH**
  - 🔗 www.beyondgenderyouth.org
- ▶ **UNESCO**
  - 🔗 www.unesco.org/new/en/unesco/themes/gender-equality
- ▶ **European Women's Lobby**
  - 🔗 www.womenlobby.org
- ▶ **Zero Tolerance**
  - 🔗 www.zerotolerance.org.uk
- ▶ **V-girls**
  - 🔗 www.v-girls.org
- ▶ **V-day/V-men**
  - 🔗 www.vday.org/v-men
- ▶ **White Ribbon Campaign** Issue Brief: Engaging Men and Boys to Reduce and Prevent Gender-Based Violence
  - 🔗 http://whiteribbon.ca/issuebrief/pdf/wrc_sw_c_issuebrief.pdf

Οργανισμοί και Υποστηρικτικές Τηλεφωνικές Γραμμές

- ▶ **Το Χαμόγελο του Παιδιού**
Εθνική Τηλεφωνική Γραμμή SOS: **1056**
(δωρεάν, λειτουργεί 24 ώρες, 7 ημέρες την εβδομάδα)
Website: www.hamogelo.gr
E-mail: sos1056@hamogelo.gr
Facebook: Το Χαμόγελο του Paidiou
(www.facebook.com/to.xamogelo.tou.paidiou?_fref=ts)
Twitter: twitter.com/hamogelo
- ▶ **Συνήγορος του Παιδιού**
Γραμμή για τα Παιδιά: **800.11.32000**
(δωρεάν, λειτουργεί 9.00 – 15:30, Δευτέρα – Παρασκευή) ή 210.72. 89.744 (αστική χρέωση, 9.00 – 15:30/ Δευτέρα – Παρασκευή)
«Ρωτάω το Συνήγορο»: www.0-18.gr/rotao
Website: www.0-18.gr
E-mail: cr@synigoros.gr
- ▶ **Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.)**
Εθνική Γραμμή Παιδικής Προστασίας: **1107**
(αστική χρέωση, λειτουργεί 24 ώρες, 7 ημέρες την εβδομάδα)
Website: www.aboutyouth.gr/el/service_1107.html#paidiki
E-mail: childline1107@ekka.org.gr
- ▶ **Ευρωπαϊκή Τηλεφωνική Γραμμή Στήριξης Παιδιών και Εφήβων: 116 111**
(δωρεάν, λειτουργεί 14.00 – 20.30, Δευτέρα – Παρασκευή και Σάββατο 9:30 - 14:00)
Website: www.tilefonikigrammi.gr
Facebook: Τηλεφωνική Συμβουλευτική Υπηρεσία για Παιδιά και Εφήβους
(www.facebook.com/groups/200353085796/)
- ▶ **Πανελλαδική Τηλεφωνική Γραμμή «Μαζί για το Παιδί»: 115 25** (χρέωση μία αστική μονάδα για αστικές και υπεραστικές κλήσεις, λειτουργεί 9.00 – 21.00, Δευτέρα - Παρασκευή)
Website: www.mazigiatopaidi.gr
E-mail: grammi@mazigiatopaidi.gr
- ▶ **Ιατρείο Παιδικής και Εφηβικής Γυναικολογίας**
Α΄ Μαιευτική και Γυναικολογική Κλινική Πανεπιστημίου Αθηνών, Νοσοκομείο «ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ», Βασ. Σοφίας 80, Τ.Κ.11528, Αθήνα (δέχεται μόνο κατόπιν ραντεβού)
Τηλέφωνο για ραντεβού: 1535 (και δίνεις τον κωδικό ιατρείου: **02245**)
- ▶ **Αστυνομία**
Υποδιεύθυνση Προστασίας Ανηλίκων
Τηλεφωνικό Κέντρο: 210-64.76.000
Αττική: 210-64.76.370, 64.74.364 & 64.65.284
Θεσσαλονίκη: 2310-38.84.56, 38.84.57 & 38.84.58
Για τους υπόλοιπους **νομούς της Ελλάδας** μπορείς να τηλεφωνήσεις στο **100** ή στο **1033**, που θα σε συνδέσει με την αστυνομία της περιοχής που ζεις
Μπορείς επίσης να στείλεις **δωρεάν SMS** στο **100**
- Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος
Γραμμή καταγγελιών: 11012 (δωρεάν, λειτουργεί 24 ώρες, 7 ημέρες την εβδομάδα) ή **210-64.76.464** (αστική χρέωση, λειτουργεί 24 ώρες, 7 ημέρες την εβδομάδα)
E-mail: 11012@hellenicpolice.gr

Σημειώσεις

A series of horizontal dotted lines for writing notes.

A series of horizontal dotted lines for writing, consisting of 25 lines spaced evenly down the page.

ΤΙ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ ΟΙ ΝΕΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΝΕΕΣ ΓΙΑ ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΟΥΝ ΤΗΝ ΕΜΦΥΛΗ ΒΙΑ;

- 1. ΝΑ ΕΝΗΜΕΡΩΘΕΙΤΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΒ**
- 2. ΝΑ ΑΝΑΦΕΡΕΤΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ Η ΒΙΑΙΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΣΕ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ/-ΤΡΙΕΣ, ΓΟΝΕΙΣ Ή ΑΛΛΟ ΕΝΗΛΙΚΟ ΑΤΟΜΟ ΠΟΥ ΕΜΠΙΣΤΕΥΕΣΤΕ**
- 3. ΝΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΤΕ ΤΟ ΣΕΒΑΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ ΣΤΙΣ ΠΑΡΕΕΣ ΣΑΣ**
- 4. ΝΑ ΔΙΑΔΙΔΕΤΕ ΤΗΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΒ**
- 5. ΝΑ ΜΑΘΕΤΕ ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΕΤΕ ΜΙΑ ΦΙΛΗ Η ΕΝΑ ΦΙΛΟ ΠΟΥ ΥΦΙΣΤΑΤΑΙ ΕΒ ΤΗΛΕΦΩΝΩΝΤΑΣ ΣΕ ΜΙΑ ΓΡΑΜΜΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ Ή ΣΕ ΚΑΠΟΙΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ**
- 6. ΝΑ ΖΗΤΗΣΤΕ ΑΠΟ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΑΣ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ Ή ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΒ**
- 7. ΝΑ ΣΤΗΡΙΞΕΤΕ Ή ΝΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΕΤΕ ΕΝΕΡΓΑ ΣΤΙΣ ΔΡΑΣΕΙΣ Ή ΤΙΣ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΕΣ ΤΟΠΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ**
- 8. ΝΑ ΘΥΜΑΣΤΕ ΟΤΙ ΤΑ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ ΕΙΝΑΙ ΦΥΛΑΚΕΣ ΠΟΥ ΜΑΣ ΕΜΠΟΔΙΖΟΥΝ ΝΑ ΕΚΦΡΑΣΟΥΜΕ ΤΗ ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΜΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΝΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΟΥΜΕ ΠΛΗΡΩΣ ΤΙΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΜΑΣ!**

Φορέας Υλοποίησης στην Ελλάδα:
Ευρωπαϊκό Δίκτυο κατά της Βίας (Ε.Δ.κ.Β.)

Επικοινωνία:
Ζαχαρίτσα 12, 117 42 Αθήνα
210 92.25.491
info@antiviolence-net.eu
www.antiviolence-net.eu